

Obory a bažantnice ve vybraných krajích

PRŮVODNÍ ZPRÁVA K VÝSLEDKU A2 - ELEKTRONICKÝ DOKUMENT

Realizováno v rámci projektu „Obory a bažantnice - opomíjená hodnota kulturního dědictví“

(NAKI-kód DG16P02R037).

Památná lípa u hájenky Nechyb, funkční obora Smolín č. 52 – Jihočeský kraj

Předkládající organizace:

Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický, v.v.i., Ústecká 98, 250 66 Zdiby

Autor předkládaného výstupu:

Ing. Jiří Drozda; ThDr. Mgr. Šárka Steinová Th.D. ; Ing. Robin Ambrož, Ph.D., Mgr. David Tůma, Ph.D.;
Helena Žitná

Terénní průzkum:

Ing. Robin Ambrož, Ph.D.; Ing. Jiří Drozda; ThDr. Mgr. Šárka Steinová Th.D.; Mgr. David Tůma, Ph.D.;
Helena Žitná

Odkaz:

[Průvodní zpráva](#)

Datový soubor - [Jihočeský kraj](#)

- [Zlínský kraj](#)

Adresa uložení dokumentů:

Data z místního šetření a Průvodní zpráva jsou uloženy v Zeměměřické knihovně-institucionálním repozitáři VÚGTK, v. v. i.:

<https://knihovna.vugtk.cz/record/195982>

I. CÍL VÝSLEDKU SPECIALIZOVANÁ MAPA S ODBORNÝM OBSAHEM, NAPLNĚNÍ PLÁNOVANÉHO CÍLE DLE PROJEKTU, PŘÍPADNĚ SPECIFIKACE ODLIŠNOSTÍ

Cílem zpracování tohoto dokumentu je nejenom dokladovat existenci mysliveckých zařízení (obor a bažantnic), a to jak funkčních tak i těch, které se nezachovaly do současnosti v původní podobě a účelu ale i shromáždit dostupné informace o těchto zařízeních a poskytnout uživatelům komplexní přehled, který doposud nebyl v této oblasti zpracován. Jako forma prezentace výsledků byla zvolena internetová aplikace, kde na mapovém podkladu jsou shromážděny všechny dostupné informace, které se řešitelům podařilo získat během dosavadního řešení projektu.

Na základě získaných informací shromážděných z rešerší, výsledků ze studia archivních materiálů (písemných i mapových podkladů), archivních leteckých snímků i místních šetření bylo identifikováno přes 700 mysliveckých zařízení ať funkčních, zaniklých nebo přeměněných na parky či zahrady. V rámci projektu byly vybrány k pilotnímu ověření dva kraje, ve kterých bylo provedeno cílené místní šetření.

II. VLASTNÍ POPIS VÝSLEDKU

Obsah dokumentu je součástí naplnění dílčího cíle 2. etapy projektu (Interpretace). V druhé etapě se ověřovaly zjištěné informace a byly vytipovány dva kraje pro pilotní ověření. Předkládaný výsledek obsahuje informace z terénního šetření v Jihočeském a Zlínském kraji.

Jako pilotní kraje, byly na základě výsledků projektu, vybrány kraj Jihočeský a Zlínský kraj. Záměrně byly zvoleny „extrémní“ kraje – Jihočeský kraj má nejvyšší zastoupení šetřených objektů 54 bažantnic a 69 obor a to jak funkčních (39 bažantnic a 37 obor) nebo zaniklých (15 bažantnic a 32 obor). Zároveň plocha funkčních obor a bažantnic představuje celkem téměř tři procenta celkové výměry kraje. Naopak ve Zlínském kraji je nejnižší počet funkčních objektů (6 bažantnic a 7 obor) a jejich celková výměra nedosahuje ani 0,5% výměry Zlínského kraje. Oba kraje jsou jak geograficky vegetačně i ekonomicky výrazně rozdílné.

Cílem místního šetření bylo ověřit informace získané z archivních průzkumů i šetření ve všech dostupných zdrojích, případně doplnit chybějící informace. Pro místní šetření byl vyhotoven formulář s popisem jednotlivých sbíraných/ověřovaných charakteristik a ukázkové příklady. Hlavním cílem místního šetření bylo:

- Základní údaje (název, druh, velkostatek, lokalizace apod.)
- Ověřit existenci objektu a jeho charakteristik (polis stavu objektu, GPS souřadnice apod.)
- Stavby trvalé a dočasné
- Myslivecké a lesnické údaje (druhy chované zvěře, způsoby lovu, druhová skladba dřevin apod.)
- Ostatní údaje (katastrální území, přístupnost veřejnosti)

Obory a bažantnice - opomíjená hodnota kulturního dědictví

OBJEKT ČÍSLO: NÁZEV OBJEKTU:

ZÁKLADNÍ ÚDAJE:

DRUH OBJEKTU: obora bažantnice bobrovna kačerák koroptvárna

VELKOSTATEK:

LHC:

LOKALIZACE:

OBEC:

OKRES:

KRAJ:

GPS SOUŘADNICE: N: E:

POPIS A STAV OBJEKTU:

STAV: funkční zaniklá přeměněná obnověná

DATUM VZNIKU: DATUM ZÁNIKU:

DATUM PŘEMĚNY:

VLASTNICTVÍ: státní soukromé družstevní církevní obecní

VLASTNÍK:

ADRESA:

KATASTR. ÚZEMÍ:

PARCELNÍ ČÍSLA:

LESNICKÉ A MYSLIVECKÉ ÚDAJE:

STAVBY TRVALÉ:

STAVBY DOČASNÉ:

VODA:

PŘÍRODNÍ LESNÍ OBLAST:

LESNÍ VEGETAČNÍ STUPEŇ:

DRUHOVÁ SKLADBA DŘEVIN:

PRŮMĚRNÝ VĚK: REVITALIZACE:

DRUH OCHRANY:

DRUHY CHOVANÉ ZVĚŘE A JEJÍ POČETNÍ STAVY:

DALŠÍ NEUVEDENÉ DRUHY ZVĚŘE:

ZPŮSOBY LOVU:

LOVECKÉ VÝKAZY:

HODNOCENÉ TROFEJE:

PŘÍSTUP VEŘEJNOSTI: ano ne

POZNÁMKY:

ŠETŘENÍ PROVEDL/A: DNE:

Obory a bažantnice - opomíjená hodnota kulturního dědictví

Obr. 1 Ukázka vyplněného formuláře obory Hůrka č. 670

Obr. 2 Obora Hůrka č. 670 – letecký snímek, data ZABAGED® a fotografie z místního šetření 17. 8. 2019

Předložená data (vyplněné formuláře a fotografie) a internetová aplikace jsou výsledkem rozsáhlého terénního průzkumu. Celem bylo v rámci místního šetření plánováno navštívit 154 objektů, z toho 89 funkčních a 65 zaniklých, 66 obor a 88 bažantnic, 31 ve Zlínském a 123 v Jihočeském kraji. Celkem bylo pořízeno téměř 600 fotografií (více než 2GB dat). Bohužel, některé objekty, převážně zaniklé se již nepodařilo v terénu přesně

identifikovat (např. zaniklá bažantnice Kožlí č. 55), některé objekty jsou veřejnosti nepřístupné (např. zaniklá Malá obora u Radanské bažantnice č. 116, která je obehnána zdí a z části vysokým elektrickým ohradníkem). U některých objektů bylo možné provést průzkum a ověření stavu, avšak majitel nebo správce si výslovně nepřáli zveřejňovat jakékoliv fotografie nebo informace o objektech či chované zvěři (např. bažantnice Orlick č. 645, majitel Jan Schwarzenberg). U těchto objektů informace a fotografie zcela chybí nebo jsou pořízeny snímky z dálky a z veřejně přístupných prostor. Místní šetření bylo prováděno všemi odbornými šířiteli projektu a z části externisty najatými na DPP., kteří měli k dispozici dotazníkový formulář, mapy a z části objektů i letecké snímky a data ZABAGED®.

III. NÁVRH VYUŽITÍ VÝSLEDKU (DEFINOVÁNÍ SUBJEKTŮ, KTERÉ BY MĚLY BÝT UŽIVATELI VÝSLEDKŮ NA ZÁKLADĚ SMLOUVY O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ)

Získaná data a fotografie mohou být uplatněna především při identifikaci objektů specifického segmentu obor a bažantnic na celém území ČR. Významný přínos pro budoucí uživatele spočívá v identifikaci a rozsáhlém popisu velkého počtu mysliveckých objektů – zvláště pak v souvislosti s kartografickým zpracováním předmětných objektů včetně dalšího využití vytvořených databází (jejich publikace je součástí výstupů Nmap).

Konkrétními uživateli výsledku jsou/mohou být:

- vlastníci soukromých lesů, lesní hospodáři a správci lesů, státní správa, místní samospráva a laická veřejnost: celkový přehled objektů, jejich identifikace a využití získaných dat a fotografií
- myslivecká sdružení: přehled využití plochy (areálů) obor a bažantnic a kategorizaci lesních porostů,
- badatelé v oboru historie myslivosti a lesnictví: využití získaných dat a fotografií
- studenti univerzit: využití získaných dat a fotografií
- památková péče: při identifikaci hodnot mysliveckých památek – především při identifikaci a obor a bažantnic a využitím informací o objektech
- projektanti: při zpracování záměrů obnov a stanovení parametrů udržitelnosti.

IV. SEZNAM POUŽITÉ SOUVISEJÍCÍ LITERATURY

ANDRESKA, J., ANDRESKOVÁ, E. (1993): Tisíc let myslivosti. I. vydání, Vimperk, Tina, 444 s., ISBN 80-85618-12-5

DYK, A. (1942): Bažantnictví. Nakl. Novina, Brno, 181 s.

ČABART, J. (1958): Vývoj české myslivosti. Státní zemědělské nakladatelství Praha. 1. vyd., 306 s.

ČERNÝ, J. V. (1895): Myslivost. II. vydání Praha: Nakladatelství František Borový.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD (2014): Statistické hlášení Základní údaje o honitbách. Praha.

HANUŠ, V., FIŠER, Z. (1975): Bažant. Nakl. Mír, Praha, 196 s.

HANZAL, V. (2007): Velká myslivecká encyklopedie. CD – ROM, GRAND s.r.o. České Budějovice 2007, ISBN 80-900593-0-9

CHADT-ŠEVĚTÍNSKÝ, J. E. (1909): Dějiny lovu a lovectví (myslivosti) v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, Louny, 416 s.

JIRÁČEK, J. (1998): Průvodce lesy jižních Čech. České Budějovice.

KOVAŘÍK, J. (1996): Tradice v myslivosti: Dějiny, zvyky, významy, kultura. Praha

WOLF, R. a kol. (1976): Naše obory. SZN v Praze, 253 s.

V. SEZNAM PUBLIKACÍ, KTERÉ PŘEDCHÁZEJÍ VÝSLEDKU SPECIALIZOVANÉ MAPY S ODBORNÝM OBSAHEM A BYLY PUBLIKOVÁNY PŘÍPADNÉ VÝSTUPY Z ORIGINÁLNÍ PRÁCE

AMBROŽ, R., DROZDA, J., STEINOVÁ, Š. (2018) Mapy obor - specializované mapy jako užité umění. In Kartografické listy ISSN 1336-5274, s. 65 - 74

DROZDA, J., STEINOVÁ, Š. (2018) Obory a bažantnice na mapách, GeoKARTO 2018 ISBN 978-80-89060-25-2, s. 32-33

TUMA, D. (2014): Vývoj obornictví v českých zemích. In: Obory a bažantnice v kulturní historii. Prameny a studie 53. Národní zemědělské muzeum, s. 215 – 233

AMBROŽ, R., DROZDA, J., STEINOVÁ, Š. Specializovaná mapa obor a bažantnic – současné areály (2019)

AMBROŽ, R., DROZDA, J., STEINOVÁ, Š. Specializovaná mapa obor a bažantnic – historické areály v časových osách (2019)

VI. SPECIFIKACE ZJIŠTĚNÝCH INFORMACÍ - DATABÁZE NA ELEKTRONICKÉM NOSIČI

složka Jihočeský kraj – podklady z místního šetření v Jihočeském kraji

složka Zlínský kraj – podklady z místního šetření v Zlínském kraji

soubory:

A2_Pruvodni_zprava.pdf

– Průvodní zpráva